

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

รูปแบบการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาความสัมพันธ์เชิงทำนาย (Descriptive Predictive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเครียด และวิธีการเผชิญความเครียด และปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความเครียดของข้าราชการตำรวจ ในจังหวัดราชบุรี โดยมีวิธีการดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการตำรวจ เพศชาย ที่ปฏิบัติหน้าที่อยู่ในจังหวัดราชบุรี ในปี พ.ศ. 2550 ในสถานีตำรวจ 16 สถานี จำนวน 1,875 คน ประกอบด้วยตำรวจชั้นสัญญาบัตร 252 คน และชั้นประทวน 1,623 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในงานวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ในจังหวัดราชบุรีใน จำนวน 1,875 คน

1. การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง ขนาดของกลุ่มตัวอย่างกำหนดโดยการคำนวณจากวิธีของของทาร์โร ยามิเน

จากสูตร	$n = \frac{N}{1 + Nc^2}$
---------	--------------------------

เมื่อ c = ความคลาดเคลื่อนของกลุ่มตัวอย่าง (0.05)

N - ขนาดของประชากร

n - ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

$$\begin{aligned} \text{ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง} &= \frac{1875}{1 + 1875 \times (0.05)^2} = \frac{1875}{5.6875} \\ &= 330 \text{ คน} \end{aligned}$$

จากการคำนวณตามสูตรได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ในการเก็บรวบรวมข้อมูล 330 คน

อัตราส่วน คำนวณชั้นสัญญาบัตรต่อคำนวณชั้นประทวนดังนี้

สัดส่วนข้าราชการคำนวณชั้นสัญญาบัตรต่อประชากรทั้งหมด (252 คน) = 0.13

สัดส่วนข้าราชการคำนวณชั้นประทวนต่อประชากรทั้งหมด (1,625 คน) = 0.87

1. การกำหนดสัดส่วนของกลุ่มตัวอย่าง โดยการนำสัดส่วนของประชากรคำนวณชั้นสัญญาบัตร และคำนวณชั้นประทวน ที่คำนวณได้จากการคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างข้างต้นคูณกับจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่คำนวณได้จากสูตรทาโรว์ ยามอนเน (n = 330) ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างข้าราชการคำนวณชั้นสัญญาบัตรจำนวน 44 คน กลุ่มตัวอย่างข้าราชการคำนวณชั้นประทวน 286 คน

2. กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่าง ในการวิจัยครั้งนี้ได้กำหนดคุณสมบัติของกลุ่มตัวอย่างคือ

2.1 กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการคำนวณที่ปฏิบัติงาน อยู่ในเขตจังหวัดราชบุรี ในปี พ.ศ.2550

2.2 สามารถอ่านหรือ เขียน และฟังภาษาไทยได้

2.3 ยินดีให้ความร่วมมือในการวิจัยครั้งนี้

3. การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่าง ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยมีขั้นตอนต่อไปนี้

3.1 สุ่มตัวอย่างข้าราชการคำนวณชั้นสัญญาบัตร และข้าราชการคำนวณชั้นประทวน 16 สถานีในจังหวัดราชบุรี แบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) โดยแบ่งสถานีคำนวณเป็น 2 กลุ่ม ตามกลุ่มสถานีคำนวณขนาดกลาง จำนวน 10 สถานี และสถานีคำนวณขนาดเล็ก 6 สถานี และสุ่มกลุ่มตัวอย่างจาก 50% ของสถานีคำนวณทั้งหมดโดยแบ่งเป็นสถานีคำนวณขนาดกลาง 5 สถานี และสถานีคำนวณขนาดเล็ก จำนวน 3 สถานี

3.2 ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย (Simple Random Sampling) จากสถานีคำนวณที่สุ่มได้ในข้อ 3.1 ได้กลุ่มตัวอย่างเป็นข้าราชการคำนวณชั้นสัญญาบัตร 44 คน กลุ่มตัวอย่างข้าราชการคำนวณชั้นประทวน 286 คน รวม 330 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งเป็น 4 ส่วน ประกอบด้วย

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ประกอบไปด้วย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปและปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา ระดับชั้นยศ แผนกที่ปฏิบัติงาน อายุราชการ ประสบการณ์การทำงาน เงินเดือน ภาระทางครอบครัว สถานะทางเศรษฐกิจ สัมพันธภาพในครอบครัว การใช้เวลาในครอบครัว

ความต้องการเวลาของครอบครัว โรคประจำตัว ความถี่ของการเจ็บป่วย รวมข้อคำถามจำนวนทั้งหมด 16 ข้อ

ตอนที่ 2 ปัจจัยในการทำงาน ได้แก่ 1.ตัวงาน 2. บทบาทหน้าที่ 3.สัมพันธภาพกับผู้ร่วมงาน 4.ความสำเร็จความก้าวหน้าในงานอาชีพ รวมทั้งหมด 36 ข้อ โดยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยปรับปรุงเพื่อให้เหมาะสมกับการศึกษาครั้งนี้ โดยอาศัยการปรับปรุง และพัฒนาจากแบบสอบถาม OSI (Occupational Stress Indicator) ของคูเปอร์ ซึ่งแปลโดย สิริลักษณ์ ดันชัยสวัสดิ์ (2535) และนำไปใช้ในการวิจัยเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยบางประการกับความเครียดของพยาบาลวิชาชีพ ในโรงพยาบาลสงขลานครินทร์ ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.74 ซึ่งแบบสอบถามในการศึกษาครั้งนี้ มีข้อคำถามทั้งหมด 36 ข้อ ข้อคำถามทางบวก 10 ข้อ และทางลบ 26 ข้อ มีวิธีการให้คะแนนดังนี้

คะแนนข้อคำถาม	คะแนนข้อคำถาม
เชิงบวก	เชิงลบ
เห็นด้วยมากที่สุด	1
เห็นด้วยมาก	2
เห็นด้วยปานกลาง	3
เห็นด้วยน้อย	4
เห็นด้วยน้อยที่สุด	5
โดยแบ่งคำถามเป็น 5 กลุ่ม คือ	
1. คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านตัวงาน	11 ข้อ
2. คำถามด้านบทบาทหน้าที่	8 ข้อ
3. คำถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพกับผู้ร่วมงาน	5 ข้อ
4. คำถามเกี่ยวกับสัมพันธภาพผู้บังคับบัญชา	5 ข้อ
5. คำถามเกี่ยวกับปัจจัยด้านความสำเร็จก้าวหน้าในอาชีพ	7 ข้อ
ข้อคำถามด้านบวก 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 2, 3, 5, 20, 23, 24, 25, 26, 27, 32	
ข้อคำถามด้านลบ 26 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1, 4, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18,	

19, 21, 22, 28 29, 30, 31, 33, 34, 35, 36

เกณฑ์การประเมิน

การแปลผลจากคะแนนแบบถาม โดยการรวมคะแนนของแบบสอบถาม 36 ข้อเข้าด้วยกันแล้วใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของกลุ่มเป็นเกณฑ์ แบ่งเป็น 3 กลุ่มคือ

ปัจจัยในการทำงานไม่ดี	คือ ผู้ที่มีคะแนนปัจจัยการทำงานมากกว่าหรือเท่ากับ ค่าเฉลี่ย บวก 1 ส่วนมาตรฐาน ($\geq \text{Mean} + 1\text{SD}$)
ปัจจัยในการทำงานปานกลาง	คือ ผู้ที่มีคะแนนปัจจัยการทำงานสูงกว่าค่าเฉลี่ยลบ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยบวก 1 ส่วน เบี่ยงเบนมาตรฐาน ($> \text{Mean} - 1\text{SD}$ ถึง $< \text{Mean} + 1\text{SD}$)
ปัจจัยในการทำงานดี	คือ ผู้ที่มีคะแนนปัจจัยการทำงานต่ำกว่าหรือเท่ากับ ค่าเฉลี่ยลบ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\leq \text{Mean} - 1\text{SD}$)

ส่วนที่ 2 แบบประเมินความเครียดในการปฏิบัติงาน เป็นแบบประเมินความเครียดที่ผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากแบบสอบถามของคูเปอร์ และคณะ (Cooper et al., 1988) และศิริลักษณ์ ตันชัยสวัสดิ์ (2535) มีจำนวนทั้งสิ้น 28 ข้อ เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้สึกหรือพฤติกรรม และผลกระทบทางด้านจิตใจที่เกิดจากความเครียดจากงาน จำนวน 16 ข้อ และเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย โดยสอบถามถึงความถี่ของการเกิดปัญหาทางร่างกาย จำนวน 12 ข้อ โดยมีเกณฑ์ในการแบ่งระดับความเครียดได้ ดังนี้

- ความเครียดระดับต่ำ คือ ผู้ที่มีคะแนนความเครียดต่ำกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยลบ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\leq \text{Mean} - 1\text{SD}$)
- ความเครียดระดับปานกลาง คือ ผู้ที่มีคะแนนความเครียดสูงกว่าค่าเฉลี่ยลบ 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน แต่ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย บวก 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($> \text{Mean} - 1\text{SD}$ ถึง $< \text{Mean} + 1\text{SD}$)
- ความเครียดระดับสูง คือ ผู้ที่มีคะแนนความเครียดมากกว่าหรือเท่ากับค่าเฉลี่ยบวก 1 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($\geq \text{Mean} + 1\text{SD}$)

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามวิธีการเผชิญความเครียดในการปฏิบัติงาน เป็นแบบวัดที่ปรับปรุงมาจากแบบวัดการเผชิญความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการตำรวจชั้นประทวน กองบังคับการตำรวจจราจรของ ปาลชาติ ชาวโพธิ์หลวง (2543) ซึ่งได้ปรับปรุงมาจากแบบสอบถามความเครียดในการปฏิบัติงานของ ลาแทค (Latack, 1986)

โดยแบบสอบถามประกอบด้วยข้อความที่แสดงพฤติกรรมการเผชิญความเครียดด้วยวิธีสู้ หรือ ควบคุม 18 ข้อ คือ ในข้อที่ (1-16 ,20,23) และ วิธีหนี 5 ข้อ คือ ในข้อที่ (17-19 ,21-22) การให้คะแนนเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ช่วง คะแนน ดังนี้

		แบบสุ่ม	แบบหนี
ไม่เคย	คือ	1 คะแนน	5 คะแนน
นาน ๆ ครั้ง	คือ	2 คะแนน	4 คะแนน
บางครั้ง	คือ	3 คะแนน	3 คะแนน
บ่อยครั้ง	คือ	4 คะแนน	2 คะแนน
บ่อยที่สุด	คือ	5 คะแนน	1 คะแนน

เกณฑ์การแปล ใช้เกณฑ์ดังต่อไปนี้

เกณฑ์จำแนกวิธีการเผชิญความเครียด พิจารณาจุดตัดที่ค่าคะแนนเฉลี่ย 3.5 กล่าวคือ ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยมากกว่า หรือเท่ากับ 3.5 แสดงว่า ใช้วิธีการเผชิญความเครียดแบบสุ่ม ผู้ที่ได้คะแนนเฉลี่ยต่ำกว่า 3.5 แสดงว่า ใช้วิธีการเผชิญความเครียดแบบหนี (ปาลชาติ

ชาวโพธิ์หลวง, 2543)

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความตรงเนื้อหา (Content Validity) นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแล้วไปตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาโดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเนื้อหา ความชัดเจนของข้อความ และความถูกต้องของภาษา หลังจากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านตรวจสอบเรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไข จากนั้นนำไปทดลองใช้ (Try Out) กับสถานีตำรวจที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ราย และนำไปหาความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ
2. การหาค่าความเที่ยงของเครื่องมือ (Reliability) ของแบบสอบถามความเครียดในการปฏิบัติงาน โดยวิธีหาสัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach's Coefficient Alpha) (วิเชียร เกตุสิงห์, 2530) โดยผู้วิจัยได้หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามได้ดังนี้

2.1 ปัจจัยความเครียดในการทำงาน

ด้านตัวงาน	ได้ค่าความเชื่อมั่น	.78
ด้านบทบาท	ได้ค่าความเชื่อมั่น	.78
ด้านสัมพันธภาพกับผู้ร่วมงาน	ได้ค่าความเชื่อมั่น	.70
ด้านสัมพันธภาพผู้บังคับบัญชา	ได้ค่าความเชื่อมั่น	.70
ด้านความก้าวหน้าด้านอาชีพ	ได้ค่าความเชื่อมั่น	.77

2.2 แบบสอบถามความเครียด

แบบสอบถามความเครียด	ได้ค่าความเชื่อมั่น	.84
แบบสอบถามด้านสุขภาพ	ได้ค่าความเชื่อมั่น	.81

2.3 แบบสอบถามวิธีการเผชิญความเครียด ได้ค่าความเชื่อมั่น .85
ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับในการวิจัยครั้งนี้เท่ากับ 0.81

วิธีการรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บข้อมูลผู้วิจัยทำการรวบรวมข้อมูลครั้งนี้ด้วยตนเองซึ่งมีขั้นตอนต่อไปนี้

1. ทำหนังสือจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยถึงผู้บัญชาการตำรวจจังหวัดราชบุรีเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. เมื่อได้รับอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลแล้ว ผู้วิจัยเข้าพบผู้บังคับบัญชาการตำรวจจังหวัดราชบุรี เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัย แจ้งรายละเอียดในการเก็บรวบรวมข้อมูล และขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูล
3. เข้าพบกลุ่มตัวอย่างก่อนล่วงหน้า 2 วัน พร้อมกับแนะนำตัว และบอกวัตถุประสงค์ของการศึกษาให้กับข้าราชการตำรวจเพื่อขอความร่วมมือในการเป็นกลุ่มตัวอย่าง (ดังตัวอย่างใบพิทักษ์สิทธิ์)
4. อธิบายวิธีการตอบแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่างเข้าใจ และให้กลุ่มตัวอย่างตอบแบบสอบถามโดยผู้วิจัยมารับคืนด้วยตนเอง (Self Administered Questionnaires) หลังจากแจกแบบสอบถามได้ 5 วัน
5. ผู้วิจัยรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจากสถานีตำรวจทั้ง 8 สถานี จำนวน 330 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100
6. เมื่อได้แบบสอบถามครบ ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถามมาวิเคราะห์ตามที่กำหนดไว้ จากนั้นนำไปวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

การพิทักษ์สิทธิ์ของกลุ่มตัวอย่าง

การวิจัยครั้งนี้ได้ผ่านการรับรองด้านจริยธรรมจากคณะกรรมการพิจารณาจริยธรรมการวิจัยมหาวิทยาลัยบูรพา ในการเข้าร่วมการวิจัยครั้งนี้ กลุ่มตัวอย่างมีสิทธิ์จะตอบรับหรือปฏิเสธการตอบแบบสอบถามนี้ ซึ่งการตอบรับหรือปฏิเสธการเข้าร่วมวิจัยครั้งนี้ จะไม่มีผลต่อกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น และคำตอบแบบสอบถามหรือข้อมูลทั้งหมดจะไม่มีเปิดเผยใด ๆ ทั้งสิ้น การนำเสนอข้อมูลจะเสนอในลักษณะภาพรวมของกลุ่มประชากร ข้อมูลที่ได้จะใช้ประโยชน์เฉพาะการวิจัยเท่านั้น หากกลุ่มตัวอย่างต้องการออกจากการศึกษาสามารถแจ้งขอออกจากการศึกษาได้ ก่อนที่การดำเนินการวิจัยจะสิ้นสุดลง โดยการกระทำได้กล่าวจะไม่มีผลอย่างไรต่อกลุ่มตัวอย่าง

การช่วยเหลือกลุ่มตัวอย่างผู้ที่มีความเครียดสูง ผู้วิจัยได้ทำการเข้าถึงผลของความเครียด แก่ข้าราชการตำรวจผู้ที่มีภาวะความเครียดสูงโดยตรง อธิบายเกี่ยวกับผลกระทบต่อสุขภาพร่างกาย และจิตใจ รวมทั้งวิธีการจัดการความเครียดที่ถูกต้อง และเหมาะสมตลอดจนการแนะนำแหล่งให้การช่วยเหลือที่ใกล้ และสะดวกที่สุดที่สามารถในให้การช่วยเหลือข้าราชการตำรวจที่มีภาวะเครียด สูงได้

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยทำการข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งกำหนดระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และขั้นตอนในการวิเคราะห์มีดังนี้ คือ

1. ปังัยส่วนบุคคล ใช้การวิเคราะห์ ด้านนค่าร้อยละ และ แจกแจงความถี่
2. ปังัยการทำงาน ความเครียดในการปฏิบัติงาน วิธีการเผชิญความเครียดในการปฏิบัติงานใช้การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. ปังัยส่วนบุคคล ปังัยการทำงาน ที่มีผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานใช้สถิติการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression)